

Eesti Vabariigi Põhiseadusliku Assamblee
II toimkonna koosoleku protokoll nr.4
5.oktoobril 1991

Koosoleku algus kell 10.00

Koosolekut juhatas toimkonna esimees Vardo Rumessen

Koosolekust võtsid osa

abiesimees
liikmed

Lehte Sööt (Hainsalu)
Sirje Endre
Ain Kaalep
Enn Leisson
Linnart Mäll
Sergei Petinov
Sergei Sovetnikov
Juhan-Kristjan Talve
Lauri Vahtre

Ühe seaduseelnõu autor

Jüri Adams

Päevakord:

Seaduseelnõude võrdlemisest.

V.Rumessen: 1937.aasta põhiseadus on juriidiliselt kehtiv ja ei ole õige panna teda teistega konkureerima. Ülejäänud nelja tuleks käsitleda tema muutmiseks.

L.Sööt: 1. Kõik esitatud eelnõud lähtuvad 1937.aasta põhiseadusest. Töötlusaste oleneb sellest, kui kaugemale autor on suutnud mõelda.

2. Ükski esitatud eelnõu ei kõlba parandusteta kohe vastu võtta.

3. II peatükis jõuame ikka ühele tulemusele, ükskõik missuguse eelnõu aluseks võtame.

4. J.Raidla projekt on juriidiliselt rohkem viimistletud. J.Adamsi oma on filoloogiliselt parem.

Teen ettepaneku liita J.Raidla ja J.Adamsi töögrupid.

L.Vahtre: Täna on meil olulise võimude tasakaalu küsimus. Eelnõu aluseks võtmine peaks olema fraktsioonide kaupa, kuna aga neid ei ole, siis võime ju ka toimkondades arutada, aga me oleme liiga erinevad.

1937.aasta põhiseadus on samuti esitatud kui eelnõu ja kandideerib võrdselt teistega. Kui ei, siis esitajad peaksid ta tagasi võtma.

A.Kaalep: Me teeme nagunii uue põhiseaduse ja teeme

12

kehtiva vaimus. Tähtis on ainult juriidiline vorm.

J.-K.Talve: Küsimus on selles, kas 1937.aasta põhiseadus üldse kehtib, kui teda ei ole 50.a. rakendatud. Nüüd vajaks ta otsustamist. Meie ei saa teda tühistada ega kinnitada.

E.Leisson: Meil kehtib praegu 1937.aasta põhiseaduse 6 esimest paragrahvi, mis on Eesti Vabariigi Ülemnõukogu poolt otsustatud 19.augustil k.a.

Mulle on sümpaatsem J.Adamsi weelnõu. Toetan L.Söödi ettepanekut - ühendada J.Raidla ja J.Adamsi eelnõud. Lisaks teen ettepaneku J.Raidla eelnõu preambula III lõiku lisada: võttes aluseks Eesti Vabariigi 1920.aasta ja 1937/38.aasta põhiseaduste ideestik ja vaim (vt.lisa).

V.Rumessen: Autorid peaksid ise kompromissi leidma.

J.Adams: Riigivanema ja presidendi suhtes on eelnõud täiesti erinevad. Mina ja Kulbok oleme ühel seisukohal. Töögruppide ühendamisel pole mõtet kuni täiskogu pole otsust langetanud.

S.Endre: Formaal-juriidiliselt kehtib 1937.aasta põhiseadus. Ma ei näe vajadust meie ettepanekut tagasi võtta. Midagi ei juhtu, kui Põhiseaduslik Assamblee ta maha hääletab. Mulle on sümpaatsed J.Adamsi ja K.Kulboki eelnõud. J.Raidla projekt on üle risustatud ja ma kutsun üles selle vastu hääletama. Toetan E.Leissoni ettepanekut.

L.Vahtre: Nõustun S.Endrega, et ei juhtu midagi, kui 1938.aasta seadus läbi kukub. Teen ettepaneku panna rahvahääletusele küsimusega: Kas teie olete nõus, et 1937.aasta põhiseaduse asemel kehtestatakse ja rakendatakse põhiseadust, mille projekti Eesti Vabariigi Ülemnõukogu esitas rahvale...(kuupäery).

S.Endre: Põhiseaduslik Assamblee kutsuti kokku selleks, et on vaja uut põhiseadust. Vastu võtab riigikogu või rahva hääletus.

J.Talve: Uue põhiseaduse jõustumisega tuleb tühistada 1938.aasta põhiseadus.

J.Adams: tutvustab Saksa riigipea staatust. Seal on nõrk president. 1938.a. oli väga tugev president - nii hullu ei ole kusagil. Ka Ameerika presidendil on vähem võimu kui oli K.Pätsil.

L.Mäll: Pooldan L.Vahtre ettepanekut panna hääletusele.

S.Petinov: Olen nõus E.Leissoni ettepanekuga.

Hääletusele pandi

1. Kas me oleme nõus, et uues põhiseaduses panna preambulasse sisse, et põhiseadus lähtub 1937/38.a. põhiseadusest.

poolt 6

vastu -

erapooletu 1 (L.Vahtre).

2. Kas me pooldame, et 1938.a. põhiseadus läheb eelnõuna hääletusele teistega võrdväärsest.

poolt 2

vastu 5

erapooletuid 2.

V a h e a e g

Töö jätkus kell 12.00 koos I toimkonnaga.

Juhatas I toimkonna abiesimees L.Hänni.

Ta tutvustas I toimkonna eelnevat arutelu

Riigikogu - 4.a.

Riigivanem - 5.a. , vanus 45.a.

Riigivanemat asendab riigikogu esimees või juhataja.

1. Küsimusele mitmekojaline peaks olema riigikogu vastati järgnevalt:

Salum - 2	Kelam - 1
Vooglaid - 2	Sööt - 1
Sirendi - 2	Sovetnikov - 1
Endre - 2	Vahtre - 1
Petinov - 2	Talve - 1
Runnel - 2	Leisson - 1
	Hänni - 1
	Mäll - 1
	Rumessen - 1

Kokku: kahekojalist pooldas 6
ühekojalist pooldas 9

(s.h. II toimkonnast kahekojalist - 2

ühekojalist - 7

2. Kes toetab üheastmelist omavalitsust?

1 - L.Vahtre

Kaheastmelise omavalitsuse poolt oli 4 - Sööt, Leisson, Talve, Mäll. Erapooletuks jäid Petinov ja Sovetnikov.

3. Otseseid volikogude valimisi pooldasid

Sööt, Sovetnikov, Mäll

Delegeerimise teel - Endre, Rumessen, Vahtre, Talve, Leisson.

Erapooletuks jäi Petinov.

Koosolek lõppes kell 13.15.

Toimkonna esimees

Vardo Rumessen

